

201272-47

משרד הפנים
מחוז הצפון ועדה מחוזית
15-01-2014

תכנית מס' 18235/ג

הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מערות הגליל
12-01-2014
רשמי

מושב אבן מנחם

שינוי יעוד קרקע למבני משק

ניספח נופי סביבתי

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ובניה
מעלה הגליל
תכנית מס' 18235/ג
הועדה הנקומית הישראלית מס' 312009
מיום 12.5.2009
על הפקדת התכנית לחקירה
ש: ראש הועדה

18235
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מערות הגליל
מס' 312009
משרד הפנים מחוז צפון
חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
אישור תכנית מס' 18235
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון
ביום 6-1-2014
לאשר את התכנית
אלכס שפול, אדר
י"ר הועדה המחוזית
מנהל מינהל התכנון

[Handwritten signatures]
דצמבר 2013

ארני - אדריכלות נוף
ת.ד. 307 יובלים ד.נ.משגב 20142
טלפון: 04-9991777 פקס: 04-9991778

ארני אדריכלות נוף
ת.ד. 307
יובלים 20142

תכנית מס. ג/18235

מושב אבן מנחם

שינוי יעוד קרקע למבני משק

ניספח נופי סביבתי

דצמבר 2013

ארני - אדריכלות נוף

ת.ד. 307 יובלים ד.ג.משגב 20142

טלפון: 04-9991777 פקס: 04-9991778

תוכן העניינים:

- **רקע כללי**
  - מיקום
  - אקלים
  - טופוגרפיה
  - מסלע וקרקע
  - צמחיה
  - נוף מעשה ידי אדם
- **סקירת הסביבה**
  - סקירת אתרים סמוכים ומסלולי טיול ונסיעה באזור
- **ניתוח ניצפות**
- **ניתוח מצב קיים**
- **השתלבות האתר המתוכנן בסביבה**
- **הוראות למזעור הפגיעה בסביבה**
- **תמ"אות**

תכנית ג/ 18235 מושב אבן מנחם -
שינוי יעוד קרקע למבני משק
ניספח נופי - סביבתי

רקע כללי:

מיקום:

האתר נמצא מדרום למושב אבן מנחם מדרום-מזרח לדרך חקלאית קיימת. המושב אבן מנחם נמצא בגליל המערבי, בין כביש הצפון (899) לגבול הצפון, מעל נחל שרך.

אקלים: אקלים ים תיכוני טיפוסי. עונת גשמים וקור ממושכת יחסית (60-70 ימי גשם). כמות משקעים ממוצעת – 800-900 מ"מ, טמפרטורה שנתית ממוצעת- 15-17 מעלות.

טופוגרפיה:

האתר נמצא ע"ג מדרון בשיפוע משתנה מדרום לצפון בין 10% בצד הדרומי ל-25% בצד הצפוני. המדרון מדרום, שמתחת לאתר המוצע, פונה לכיוון דרום-מזרח והוא בעל שיפוע חזק (50%).

מסלע וקרקע:

המסלע האופייני לאזור – סלעי גיר מתצורת בענה. הקרקע- טרה רוסה.

צמחיה:

הצומח האופייני לאזור- חורש ים תיכוני של אלון מצוי וער אציל, הכולל גם אלה א"י, אשחר, קטלב, כליל החורש, חוזרר, עוזרר, אדר, קיסוס, עצבונית החורש. בשטח המיועד ללולים יש כיום חממה וכן מטעים של עצי פרי.

נוף מעשה ידי אדם:

אל האתר מובילה דרך עפר קיימת המשרתת את המטעים והחממות הקיימים שם.

בצד הדרומי של האתר, מעל כביש הצפון, קיים היום מבנה תעשייה נטוש בגובה של 3 קומות ומסביבו רחבת אספלט גדולה המגודרת בגדר. עוד בצד הדרומי ואף בצד המערבי של האתר - חממות. במיקום המיועד ללולים ואף ממזרח לו יש כיום מטעי עצי פרי. מדרום-מערב לאתר, בסמוך לחממה, קיימת אנטנה גבוהה הבולטת למרחק.

ביתוח מצב קיים

מקרא

כמה סוכד

סכנה תעפיה

הסמכות

סגורים

דרך

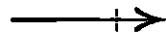
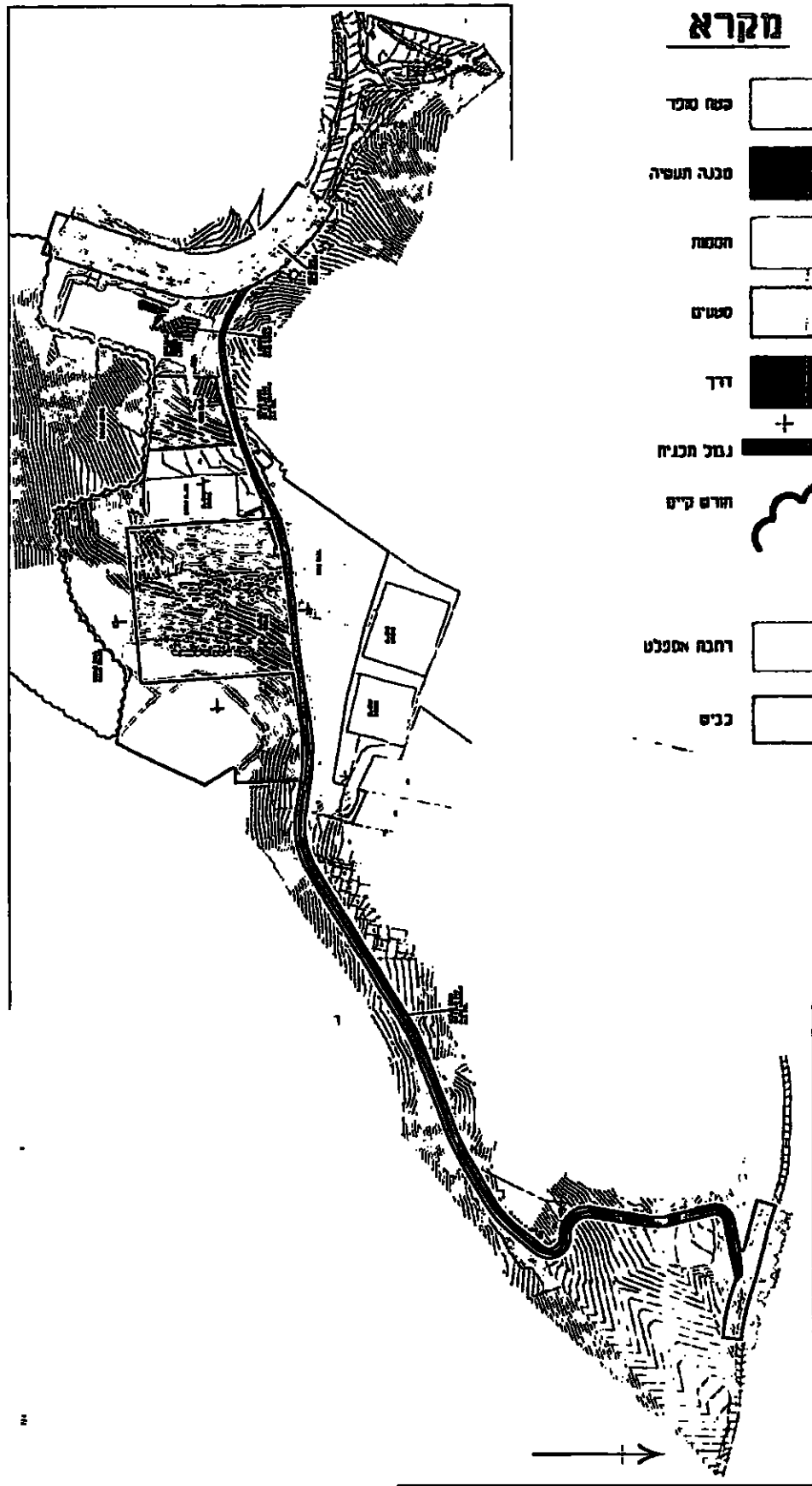
+

נמל תכניה

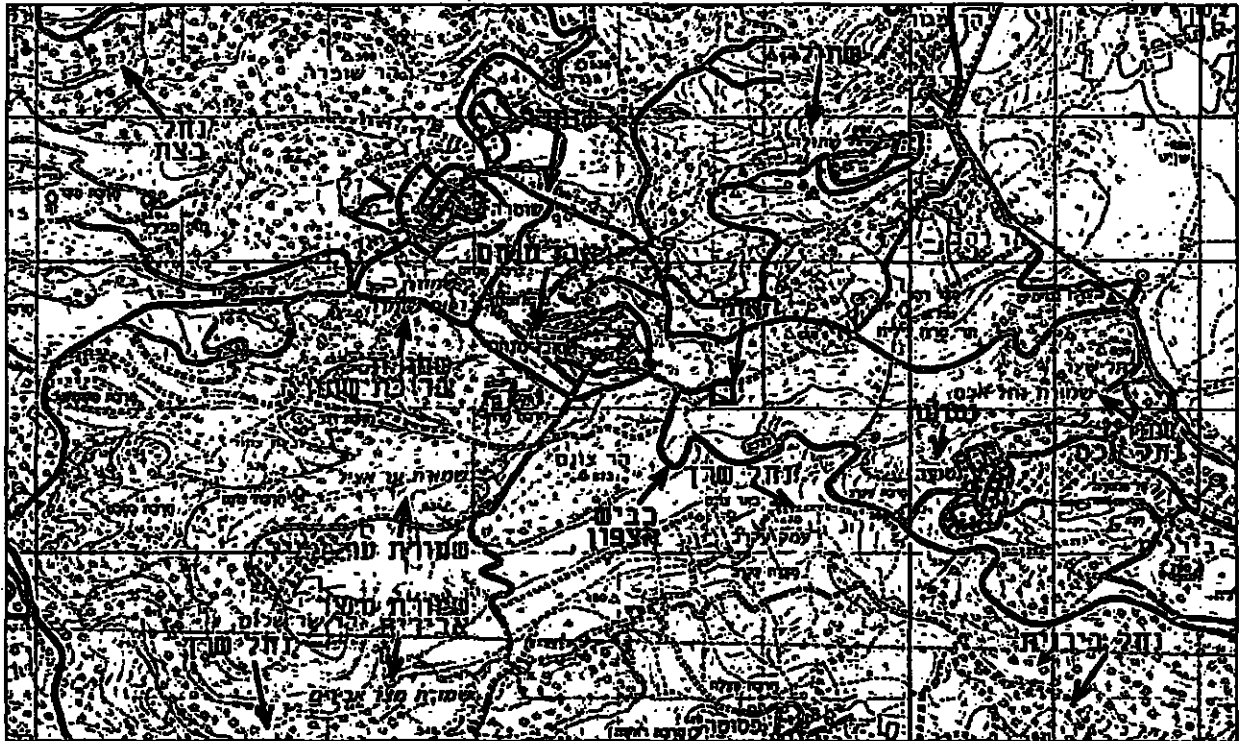
חדש קיים

רחבה הפלטה

כביש

משרד תכנון ובינוי
משרד הבינוי והנדסה

פסגה

סקירת אתרים סמוכים ומסלולי טיול ונסיעה באזור

האתר נמצא באזור המוקף כולו שמורות טבע, נחלים, אתרים היסטוריים וישובים.

כביש הצפון, שהאתר נמצא מצפון-מזרח לו, נסלל בתקופת המנדט הבריטי (1937-1938). הכביש מהווה דרך נוף המוקפת חורש טבעי, שממנה נקודות תצפית רבות.

הנחלים הרבים באזור מהווים מסלולי טיולים ובהם שרידים רבים של טחנות קמח ושרידים אחרים של ישובים וחקלאות קדומים.

נחל שרך שמדרום הכולל בתוכו גם את מערת הנטיפים- שרך נחל זה כמו שאר נחלי הגליל המערבי נמצא בתוך חורש ים תיכוני עשיר.

נחל בצת ממערב המנקז לתוכו את נחל שרך והנחלים- גליל, נמר, חניתה ומצובה. הנחל יוצא מלבנון בין שתולה לזרעית ועד קבוץ אילון הינו נחל איתן. הנחל נשפך לים התיכון באזור ראש הנקרה.

נחל כזיב שמדרום, הנחל הגדול בנחלי הגליל המערבי, מנקז לתוכו נחלים מאזור המירון ונשפך לים התיכון. הנחל כולל בתוכו את מבצר המונפורט

הצלבני שנמצא על השלוחה הדרומית של הנחל ומעיינות טמיר וזיו המושכים אליהם המוני מטיילים בשנה.

אין מתוך הנחלים מבטים על האתר.

שמורות טבע : בצד צפון-מערב- שמורת ברכות שומרה שבה שתי בריכות מים עונתיות; בצד דרום-מערב- שמורת ער אציל שמשני צידיו של נחל משמש. בשמורה חורש סבוך ואתרי עתיקות מהתקופה הביזנטית ושמורת מיצד אבירים הנמצאת משני גדותיו של נחל שרך ובאזור ההררי בין נחל כזיב להר שר-שלום. בשמורה זו הושב לטבע היחמור הפרסי ויש בה שפע של בעלי חיים. המצד שבמזרח השמורה כנראה שהתקופה הצלבנית או מאוזוליאום מהתקופה הביזנטית. ממקומות מסוימים בשמורות ניתן לראות את האתר. בדרום- שמורת ברכת פסוטה שבה בריכה עונתית עם דו-חיים יחודיים. ניתן לראות את האתר מהבריכה. במזרח- שמורת נחל אכס, בצפון-מזרח- שמורת חירבת כוכים הכוללת חורבות מהתקופה הביזנטית בתוך חורש צפוף. אין מהשמורה מבט לאתר.

הישובים הסמוכים:

תושבי הישובים בסביבה עוסקים בחקלאות, תעשייה ובשנים האחרונות יש עליה בעסקי התיירות, הן בחדרי אירוח והן בעיסוקים נילווים.

מושב אבן מנחם- המושב הוקם בשנת 1960 ע"י יוצאי צפון אפריקה. עיקר פרנסת התושבים מחקלאות, אך רבים גם עוסקים היום בתיירות.

לא ניתן לראות מתוך המושב את האתר.

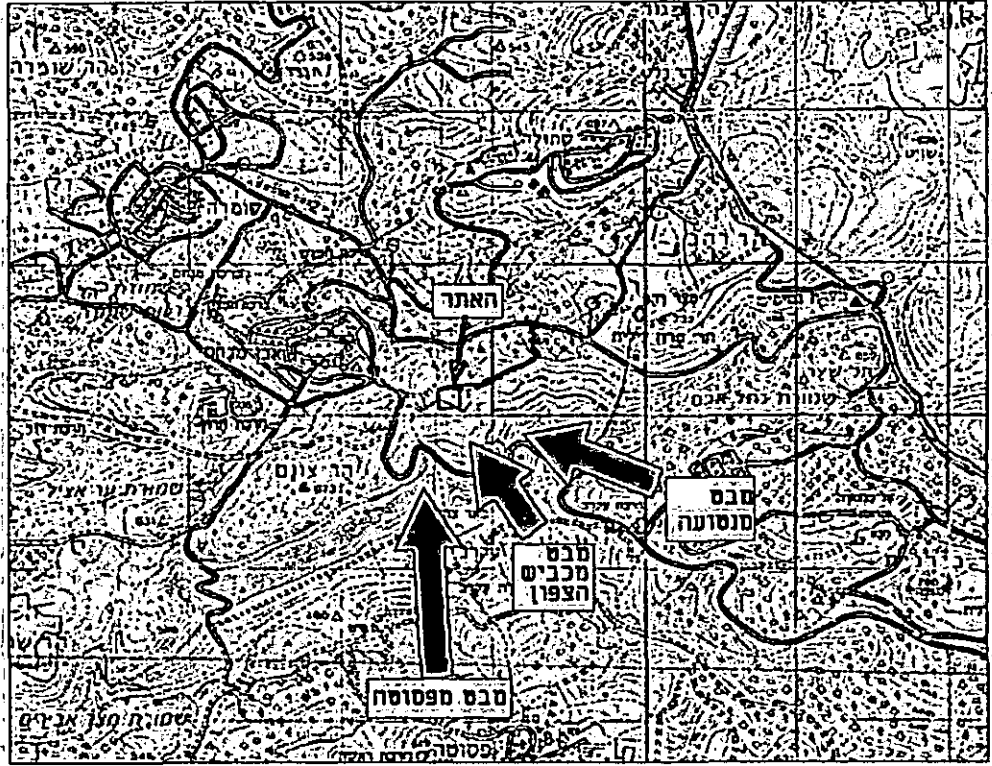
הכפר הנוצרי פסוטה, המונה כ-11,000 תושבים. מקור שמו של הכפר- "פוסט" מצביא יווני בתקופה ההלניסטית. מתוך הכפר נקתן לצפות אל האתר. מושב נטועה, נמצא מדרום-מזרח לאתר. המושב הוקם בשנת 1966 ע"י בני מושבים מהסביבה במסגרת מבצע "סוף סוף" ליהוד הגליל. המושב הוקם על שרידי הכפר אל-מנצורה שננטש במלחמת השחרור. במושב כ-70 והוא נמצא בשלבי הרחבה. מצידו הצפון-מערבי של המושב ניתן לצפות אל האתר.

מושב שומרה, נמצא צפונית-מערבית לאתר. המושב הוקם בשנת 1949 ע"י עולים מהונגריה ורומניה שהתחלפו בשנות ה-50 ע"י עולים ממרוקו. המושב הוקם על חורבות הכפר תרביחא שננטש במלחמת השחרור. לא ניתן לראות את האתר מהישוב.

מושב זרעית, נמצא מצפון לאתר, המושב הוקם בשנת 1967 ע"י בני מושבים מהסביבה במסגרת מבצע "סוף סוף" ליהוד הגליל. בסמוך למושב התגלתה בשנת 2007 מערת נטיפים גדולה ומיוחדת. לא ניתן לראות את האתר מהמושב וסביבתו.

ניתוח ניצפות

האתר ניצפה לסרוגין ממרחק מעיקוליו של כביש הצפון, מהישוב נטועה שממזרח
ומהכפר פסוטה שמדרום.

מבט מכביש הצפון מנקודה בה האתר מוסתר.

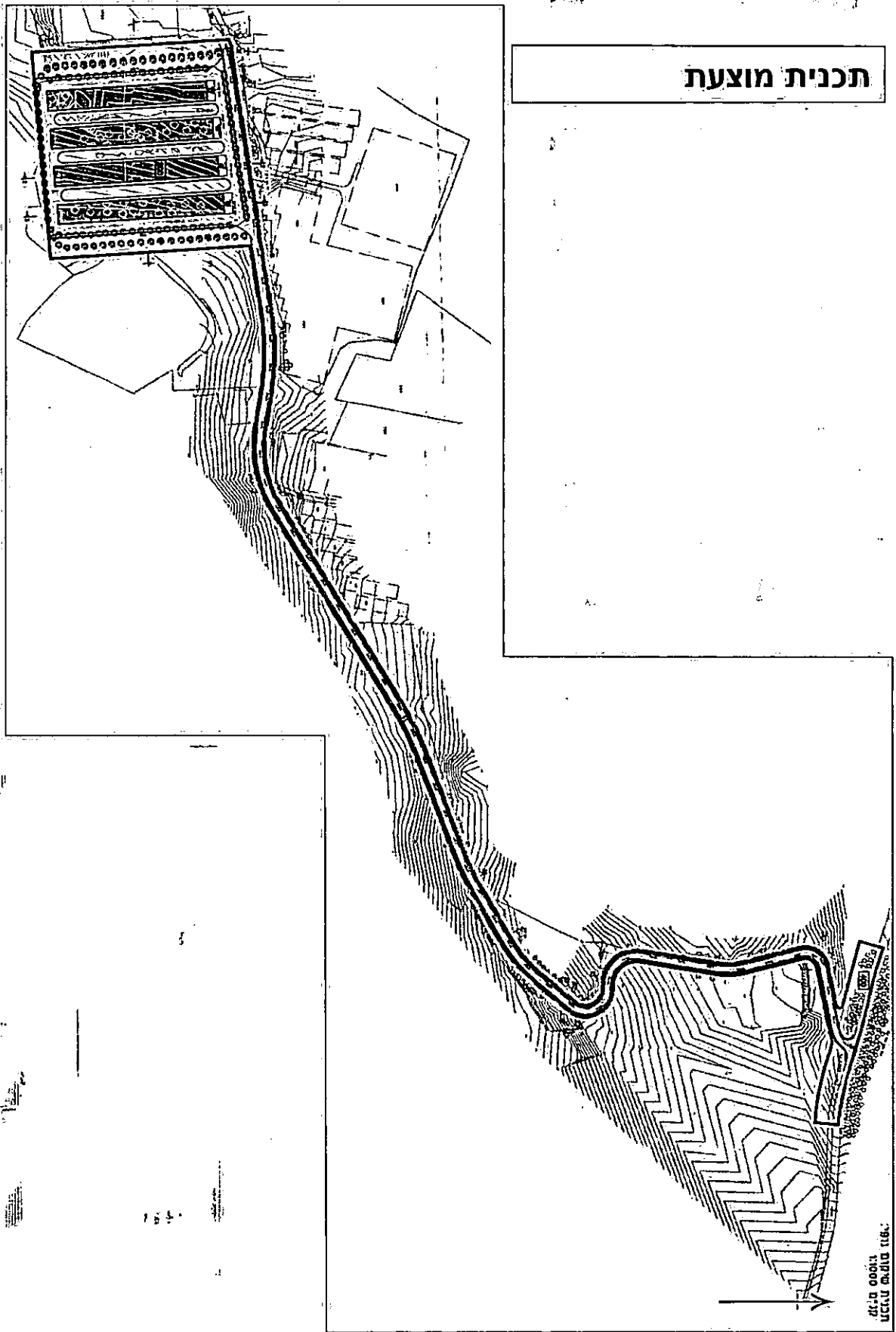

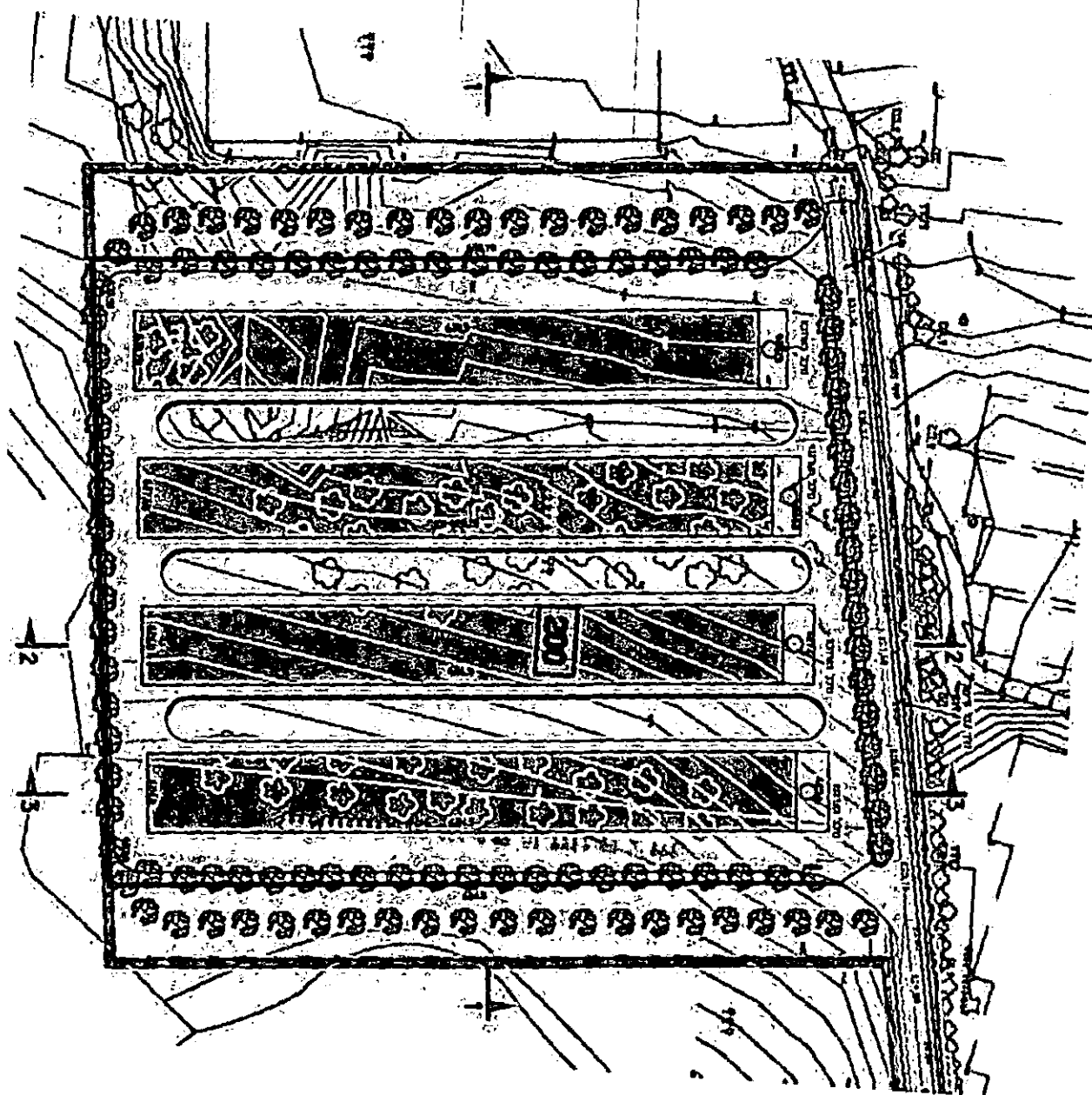
מבט מהמושב נטועה מכיוון מזרח למערב

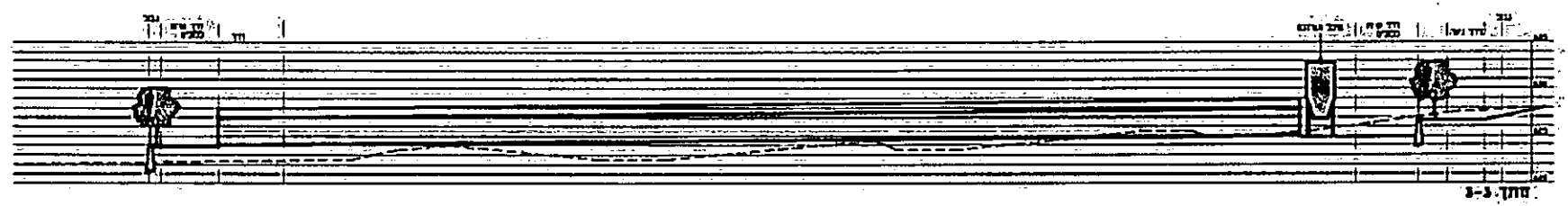
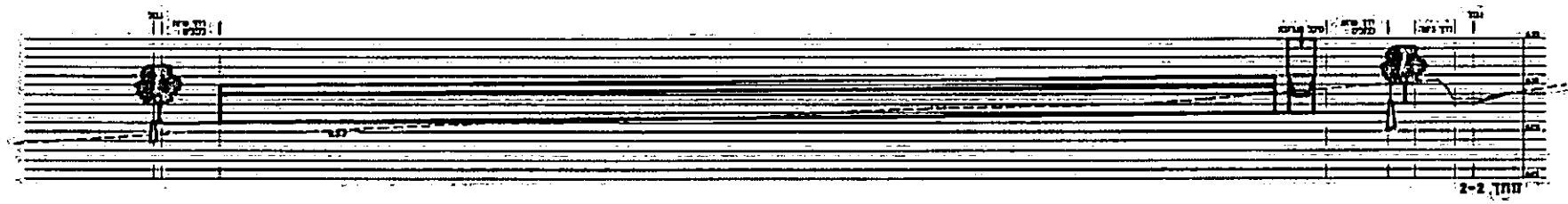
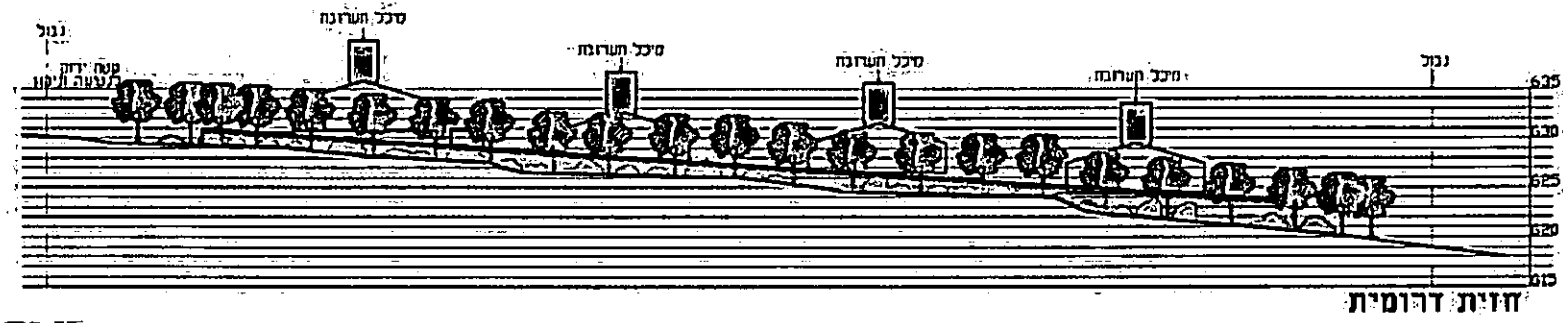
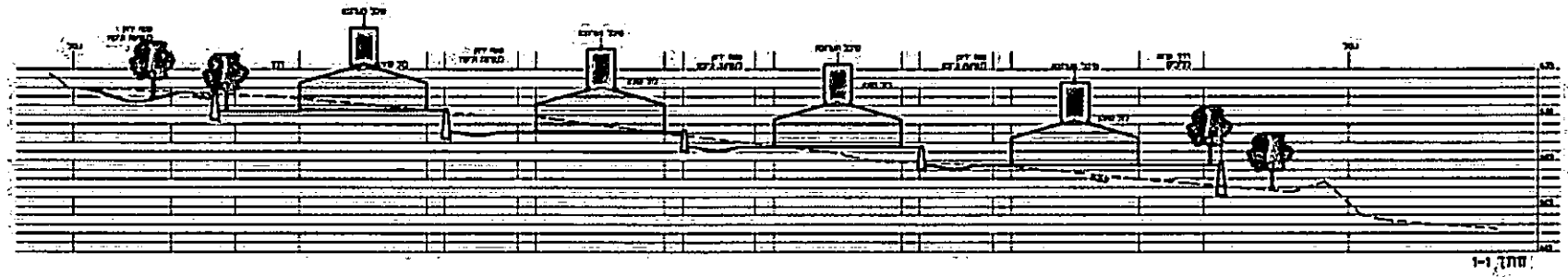
• מבט מדרום מכיוון כפר פסוטה

תכנית מוצעת

חתכים טיפוסיים וחזית מצד דרום:

השתלבות האתר המתוכנן בסביבה

המקום בו ימוקמו הלולים המוצעים הינו שטח מופר-הן ע"י חממות והן ע"י מטעים. בשטח זה אין היום חורש טבעי. אל השטח מגיעה כבר היום דרך חקלאית.

הלולים המוצעים ייבנו באופן מדורג בהתאם לטופוגרפיה.

הנחיות למיזעור הפגיעה בנוף

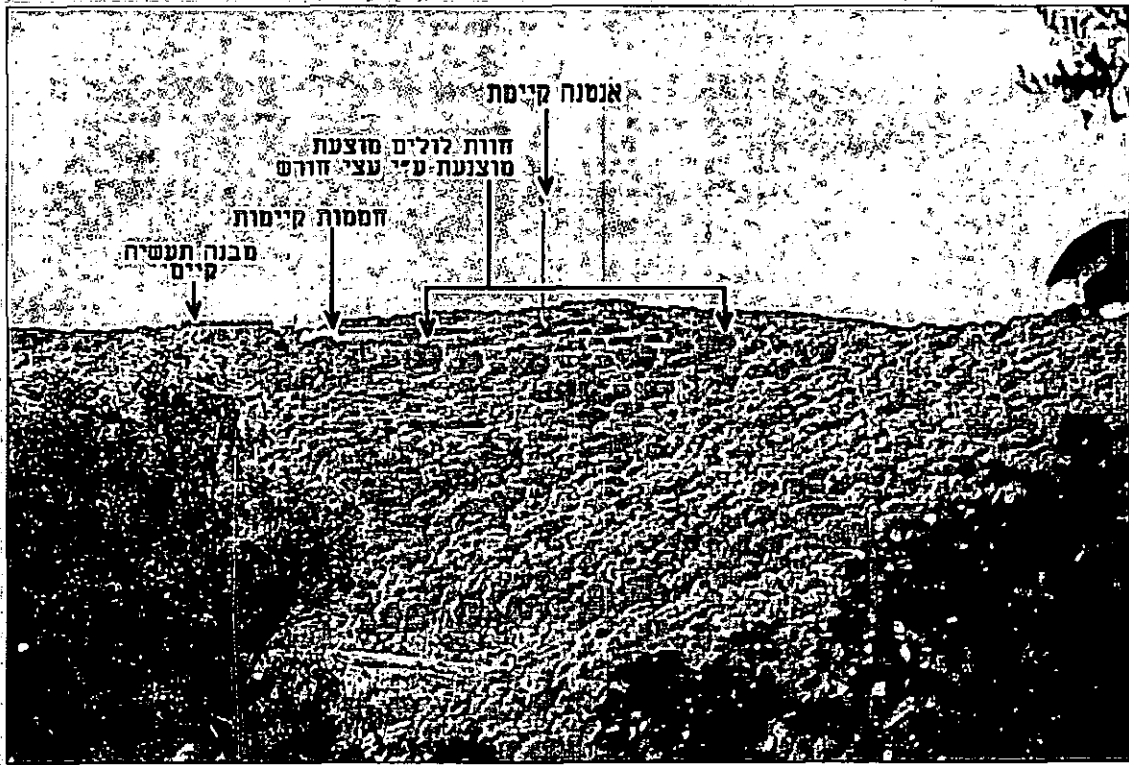
1. מפלסי הפיתוח המתוכננים יהיו ± 2 מ' מהטופוגרפיה הקיימת.
2. דרוג המפלסים יהיה ע"י טרסות בגובה מקסימלי של 2 מ'.
3. הנגר העילי ינוקז לרצועות הפרדה בין הלולים ועודפי המים יזרמו אל מחוץ לאתר.
4. גגות המבנים והקירות ייצבעו בגוונים הדומים לגוון הסביבה כדי למזער את מראם הבולט בנוף.
5. הגדר סביב האתר תהיה גדר רשת מגולוונת.
6. התאורה באתר תופנה לתוך האתר ותופעל רק לפי צורך.
7. הצמחייה המומלצת לאתר: עצים- אלון מצוי, ער אציל, אלה א"י, קטלב מצוי, אדר סורי, כליל החורש. השיחים: אלת המסטיק, רוזמרינים, קיסוסים.

הנחיות לטיפול בפסולת ובשפכים

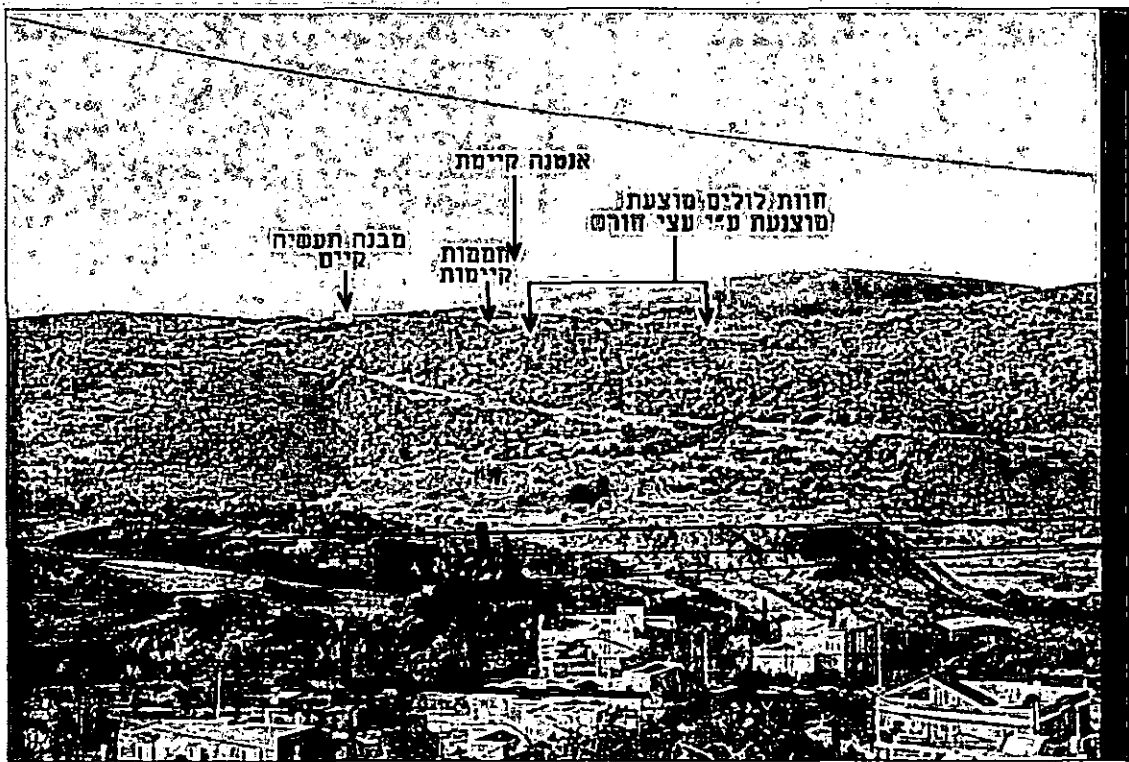
1. הזבל יאוחסן בתוך האתר במיכלים אטומים או על גבי משטח תפעולי שיאושר ע"י המשרד להגנת הסביבה.
2. הזבל יפונה מהאתר תוך 48 שעות לאתר מאושר ע"י המשרד להגנת הסביבה.
3. פגרי העופות יפונו בתוך האתר למיכלים אטומים ומכוסים בגודל המספיק לכמות התמותה היומית ויפונו תוך יום מהאתר.
4. הטיפול בפינוי/או בשריפה יבוצע בהתאם להנחיות המשרד להגנת הסביבה.
5. שפכים סניטאריים ינוקזו ע"י צינורות סגורים למערכת הביוב הסמוכה או לבור איגום שפכים שיאושר ע"י המשרד להגנת הסביבה.

הנחיות לעבודות הבניה והפיתוח באתר

1. לפני תחילת העבודות באתר יש לגדר את האזור, כדי למנוע חריגה מגבולות התכנית במהלך עבודות העפר. העבודה תתבצע ותוך הקפדה מירבית על מניעת פגיעה בצמחייה הטבעית ובמסלע הטבעי.
2. אין לערום עודפי עפר מחוץ לשטח התכנית. יש לפנות את עודפי העפר לאתר מאושר ע"י הרשות המקומית.
3. ביצוע הנסיעות יהיה תנאי למתן טופס 4.
4. העבודות יבוצעו בתאום ופיקוח קק"ל.

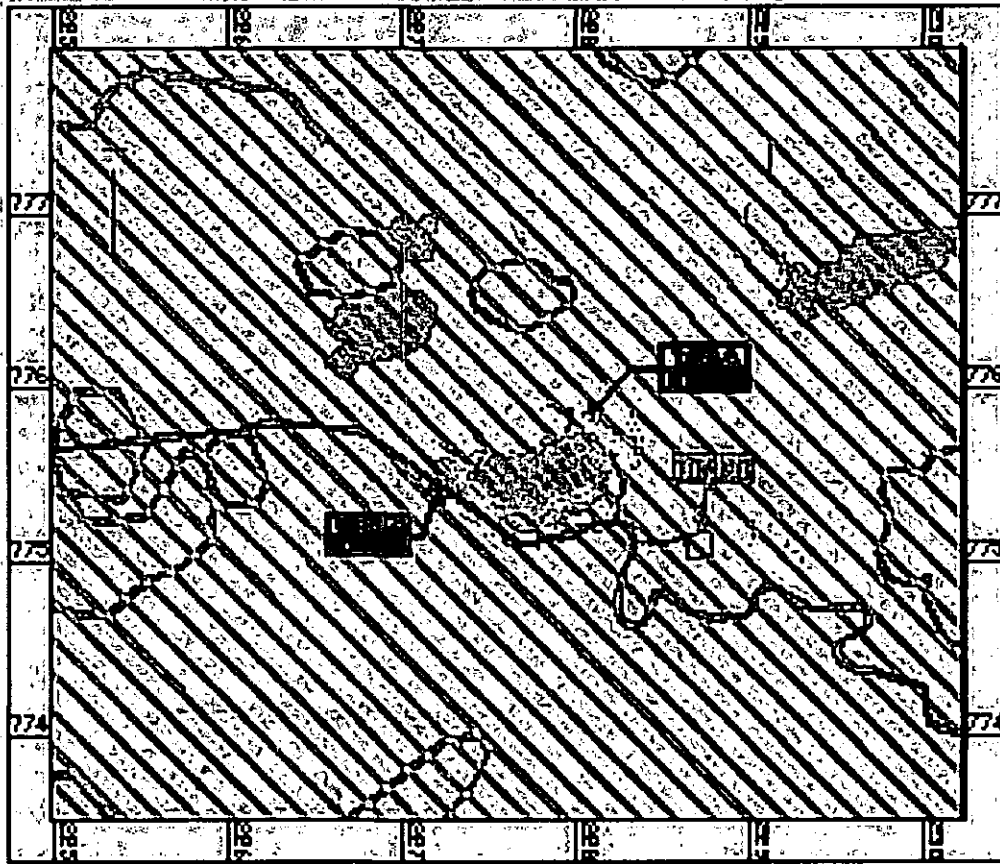

הדמיה

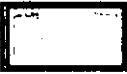

הדמיה

תמ"א 35 - חשרים מרקמים
 ק"ס 1:20,000

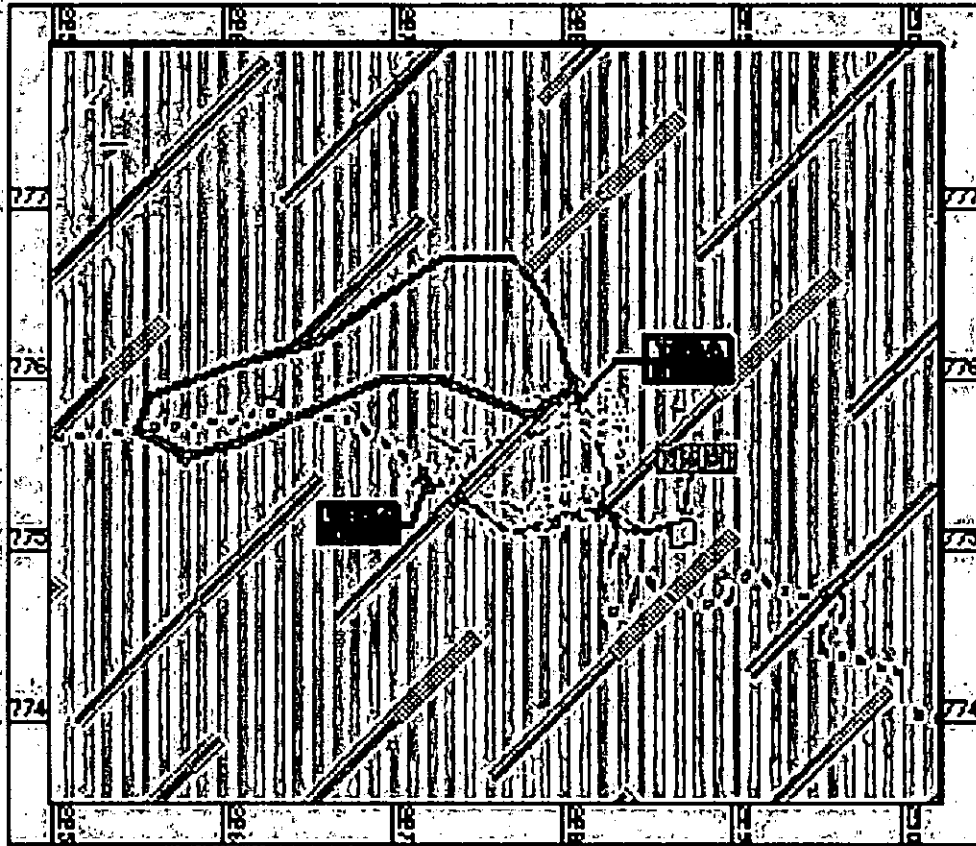

מקרא

יטרה ויפוד		מרקם: שטרה מסולכ	
מסח: בנוי		מסלול: נופ	
הצעת: נחל		שטורח: וגנים	
דרכים ומחלפים			

תמ"א 35 - תשריט הנחיות סביבתיות
 קני"ס 1:20,000

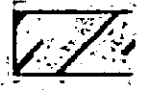

מקרא

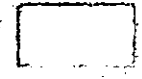
רישוח ספוח = סיכסוח געה

שפוח שיפוח ספוח סיס

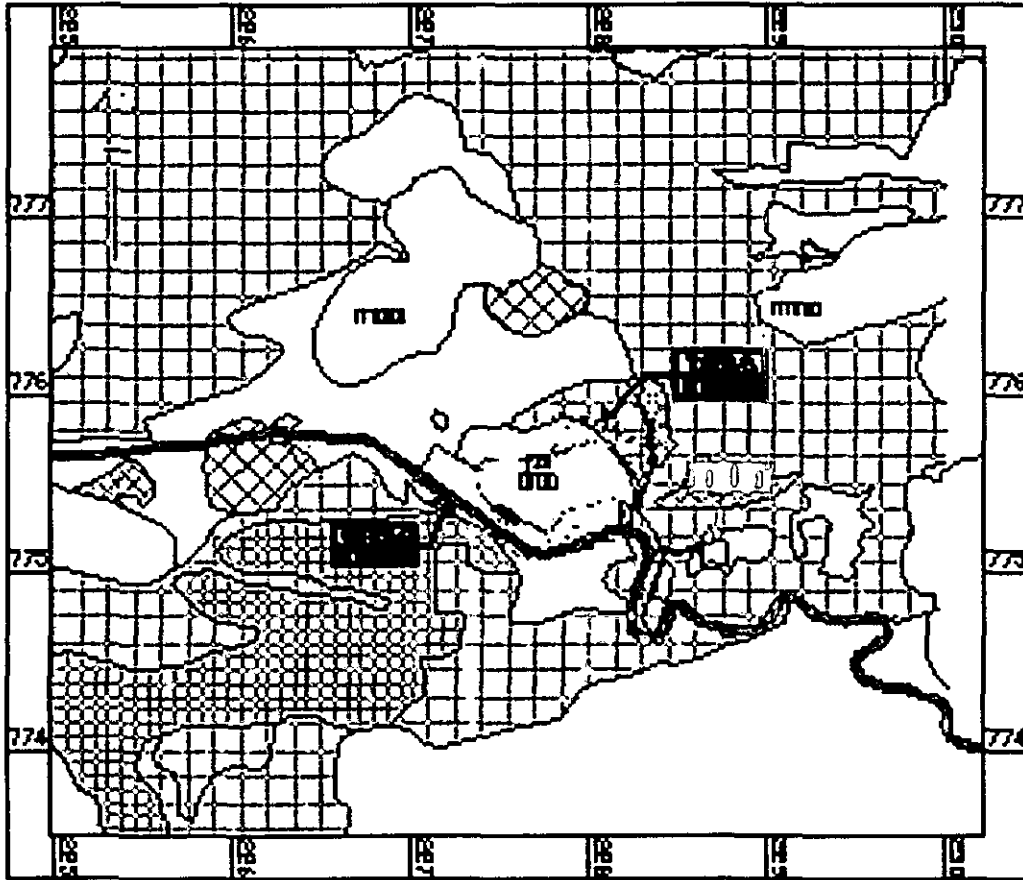
שפוח גמחתי. שפוח. אס: ושפוח. ספוח

דרכים ושחלפים

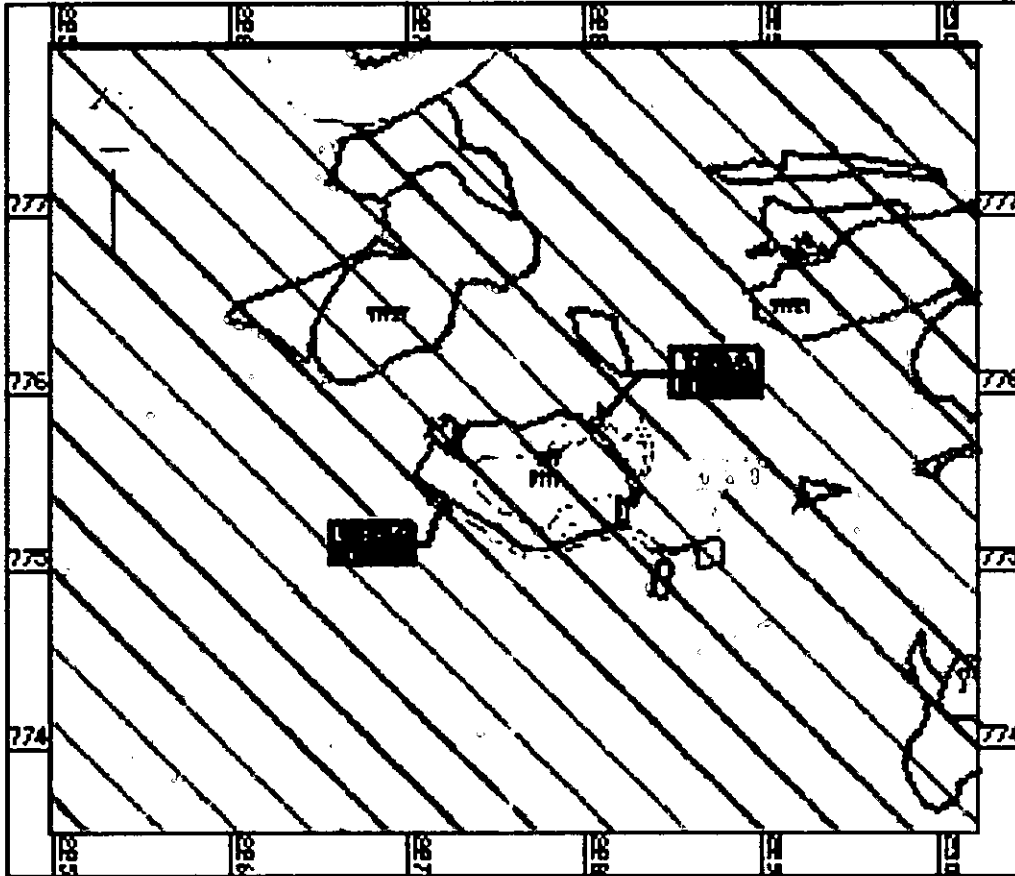
תח"מ 219 - תשרי יעודי ארבע
 קנ"ס 1 : 20.000

מקרא

יער נסע אדם קיים		ישוב כפרי / קהילתי	
יער טבעי לסיפוח		חקלאי/נוף כפרי פתוח	
יער טבעי לשימור		שמורת נוף	
דרך ראשית		שמורת טבע	
דרך אזורית		מספר הדרך	

תחומי 219 - תורים חנויות סביבתיות
קניס 1 : 20,000

מקרא

(1) שטח מוגן מפיתוח		(5) שטח לפניעת זיהום מים	☐
(2) שטח לפיתוח מותנה		(5) שטח בעל חדידות גבוהה למשק	☐
(3) שטח לפיתוח שימוש קרקע חקלאית	☐	(6) שטח ללא הגבלות סביבתיות	☐
(4) שטח חסוף למטרדים	☐		